

Vattenfall AB

Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Stockholm

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Datum:
2026-04-02

Kontakt: Måns Norlin
E-mail: Mans.norlin@vattenfall.com

Telefon: 073-5 71 65 89

Diarienummer: KN2025/02420

Remissvar avseende Statens energimyndighets hemställan angående förordning om statligt stöd för en mer effektiv energianvändning i företag

Vattenfall är ett ledande energiföretag på den europeiska marknaden som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi arbetar för en framtid där det är möjligt för alla att leva fossilfritt och vi ser bortom vår egen bransch för att ta reda på var vi verkligen kan göra skillnad. Tillsammans med våra samarbetspartner tar vi på oss ansvaret för att hitta nya och hållbara sätt att elektrifiera transporter, industri och uppvärmning. Vattenfall ägs av svenska staten.

Vattenfall tackar för möjligheten att få lämna synpunkter. Vi vill också inleda med att vi är positiva till att Energimyndigheten tar ett initiativ till energieffektiviseringsåtgärder, och vi är generellt positiva till energieffektiviseringsåtgärder för privatkunder och företag.

Utifrån bland annat dess omfång avstyrker Vattenfall den föreslagna utformningen av stöd för effektivare energianvändning

Vattenfall avstyrker den föreslagna utformningen av ett nytt statligt stöd för mer effektiv energianvändning i företag. Den föreslagna stödförordningen har ett alltför brett omfång som inte svarar mot de uppsatta målsättningarna om ökad leveranssäkerhet samt att bidra till att elnäten kan nyttjas mer effektivt och att ytterligare kapacitetstilldelning adderas.

Om syftet med stödet är att möjliggöra att mer eleffekt kan tilldelas bör stödet avgränsas till åtgärder för effektivare elanvändning, inte energianvändning i stort eftersom det är kapacitet i elnätet som är problematiken stödet vill åtgärda.

Vi avstyrker också den föreslagna inriktningen för projekteringsstöd utifrån det uppsatta syftet. Vi anser även att stödet riskerar tränga ut andra investeringar i ökad lokal och regional elproduktion samt energilagring inom ramen för den befintliga stödförordningen inom Kraftlyftet.

Vattenfall avstyrker att det ska kunna lämnas projekteringsstöd för energigemenskaper

Vattenfall avstyrker att projekteringsstöd ska kunna lämnas till energigemenskaper, eftersom energigemenskaper är ett aktörsbegrepp hämtat från EU-rätten av flera. Att energigemenskaper skulle särskiljas och per definition anses bidra till ett effektivare nyttjande av elnätet eller möjliggöra ny elanvändning än andra är svårt att härleda. Därtill lämnar Energimyndigheten redan omfattande projektstöd till energigemenskaper och energidelning; i januari 2026 beviljade myndigheten 53 miljoner kronor i stöd till [19 projekt](#).

Hemställan saknar analys av hur stödet förhåller sig till ny EU-lagstiftning om byggnaders energiprestanda och energieffektivitet

Vattenfall konstaterar att hemställan saknar ett resonemang om hur den föreslagna stödförordningen förhåller sig till de reviderade EU-direktiven om byggnaders energiprestanda respektive energieffektivitet.

Det reviderade direktivet om byggnaders energiprestanda, som genomförs i svensk rätt under 2026, medför omfattande nya krav, bland annat avseende energirenovering, samt att nya föreskrifter om energihushållningskrav på byggnader ska tas fram av Boverket. Även det reviderade energieffektiviseringsdirektivet medför en rad nya krav, däribland ett utökat årligt energisparbeting för medlemsstaterna, ett utökat antal företag som ska genomföra energikartläggningar och införa energiledningssystem, samt skärpta energieffektivitetskrav för offentliga byggnader och elnätsföretag. Även detta direktiv genomförs i Sverige under innevarande år.

Energimyndigheten lämnade den 25 februari dessutom förslag till kompletterande styrmedel för att stödja energirenovering i bebyggelsen i en rapport till regeringen. Även om Vattenfall i grunden är för stöd för energieffektivisering, så anser vi att om det föreslagna stödet införs så behöver det avgränsas i förhållande till andra föreslagna styrmedel och eventuella stöd för energieffektivisering.

Den avsatta budgeten för Kraftlyftet är otillräcklig för att även bära ett brett stöd för energieffektivisering

Vattenfall konstaterar att hemställan saknar resonemang om vilka budgetära behov det föreslagna nya stödet bedöms medföra. Om stödet ska finansieras inom samma budgetram som den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet (SFS 2025:1487) kommer det att uppstå en betydande konkurrens om de avsatta budgetmedlen.

Inom ramen för den första utlysningen inom Kraftlyftet, som pågår till den 7 maj, finns redan möjlighet att ansöka om 4,2 miljarder kronor, vilket motsvarar de beräknade anslagen fram till 2031. Vattenfall bedömer att den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet har väsentligt bättre förutsättningar att direkt svara mot de uttalade syftena med stödet. Det vore därför olyckligt om investeringar i ökad elproduktion och energilagring trängdes undan av ett ytterligare parallellt stöd för effektivare energianvändning, utan att anslaget 1:5 Energiplanering samtidigt tillförs ytterligare medel.

Om ett stöd ändå införs bör det inriktas på minskat effektbehov

Om den föreslagna stödförordningen trots allt införs anser Vattenfall att den bör utformas med kriterier som i högre grad motsvarar de som gäller enligt den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet (SFS 2025:1487). I 21 § denna förordning anges att stöd i

första hand ska riktas till åtgärder som medför störst nytta för elsystemet genom förbättrad leveranssäkerhet i närtid, med särskild vikt vid:

- ökad elproduktionskapacitet i elområde 3 och 4 eller i andra områden där behovet är som störst, och
- åtgärder som stärker elsystemets förmåga och minskar dess sårbarhet, exempelvis genom tillhandahållande av stödtjänster.

Energimyndighetens hemställan anger därutöver att ”effektiv energianvändning bör tolkas brett”. Även om energieffektiviseringsåtgärder är av nytta, inte minst när vi i dessa tider står inför en energikris vi inte vet omfattningen anser Vattenfall anser istället att förordningstexten bör avgränsas till åtgärder som minskar **eleffektbehovet under höglasstimmarna**, eftersom det är sådana åtgärder som mest effektivt bidrar till att hantera effektutmaningen i elsystemet, vilket vi uppfattar är stödets ursprungliga syfte.

På motsvarande sätt bör det geografiska tillämpningsområdet begränsas till södra Sverige, i likhet med regleringen i den befintliga stödförordningen om leveranssäkerhet, där problemen är som mest akuta. För att en åtgärd ska vara stödberättigad bör det vidare införas tydliga redovisningskrav som säkerställer att åtgärden faktiskt leder till ett minskat topplasteffektuttag i elnätet.

Ikraftträdande

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med att införa stödet, med de önskade förändringarna, så anser vi att ikraftträdandet bör senareläggas för att möjliggöra en omarbetning av stödutformningen.

Detaljerade synpunkter på förordningsförslaget

1 §

Om stödet införs anser vi att en avgränsning bör ske till effektiv elanvändning för att bättre svara mot syftet med stödet: *”Denna förordning innehåller bestämmelser om stöd till investeringar och miljöstudier som bidrar till en mer effektiv elenergianvändning i företag.”*

3 §

Vi föreslår att en avgränsning av definitionen bör ske till effektivare elenergianvändning utifrån syftet med stödet (tillägg i understruken fetstil):

”Effektiv elenergianvändning: Effektiv elenergianvändning utgår från ett systemperspektiv och innebär god hushållning med energi, effektivt nätutnyttjande eller flexibilitet i användningen.”

14§

Vi föreslår att en avgränsning av uppgifterna i ansökan bör ske till effektivare elenergianvändning utifrån syftet med stödet:

”2. uppgifter om företagets genomsnittliga elenergianvändning de senaste tre åren,

--

5. en beskrivning av hur och i vilken omfattning åtgärden förväntas bidra till en mer effektiv elenergianvändning, stärkt anslutningskapacitet eller minskad sårbarhet i energisystemet, ”

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Anja Alemdar
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden